

Література:

1. Боронос В. Г., Остріщенко Ю. В. Сучасні реалії планування та виконання видаткової частини місцевих бюджетів. *Механізм регулювання економіки*. 2014. №1. С.87-98.
2. Майоров А. Ефективність контролю за використанням місцевих бюджетів. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/5692/1/%D0%9C%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2.pdf>
3. Малиняк Б. С. Трансформація місцевих бюджетів в ефективне джерело зростання суспільного добробуту. *Вісник ТНЕУ*. 2015. №2. С. 73–85.
4. Роменська К. М., Дейкало Л. Є., Вербицька Л. С. Виконання видаткової частини місцевих бюджетів як інструмент соціально-економічного розвитку України. *Вісник Запорізького національного університету*. 2015. №2 (26). С.154-161.

Романишин Христина Володимирівна

ст. гр. ФМ-12, ТНЕУ

Науковий керівник - к.е.н., доцент Квасниця О. В.

ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ НА НОВУ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ

Нова українська школа є ключовою реформою Міністерства освіти і науки, головною ціллю якої є створити школу, в якій буде приємно навчатись, і яка даватиме учням не тільки знання, а й вміння їх практичного застосування. Метою реформи є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

У 2018 році розпочалася освітня реформа, внаслідок якої весь процес навчання і виховання підростаючого покоління стане більш сучасним і наближеним до європейських стандартів. У Державному бюджеті України на 2018 рік вперше за всю історію незалежної України було передбачено значні кошти на реалізацію цієї реформи.

Видатки на освіту у 2018 році в ЗУ «Про державний бюджет України» складають близько 6,7% ВВП, що не досягає рівня законного рівня 7%. Запропонований урядом обсяг видатків в проекті на 2019 рік щодо освітньої субвенції складає лише 6,13% від ВВП та засвідчує про його негативну динаміку порівняно з поточним роком. Це свідчить про значне навантаження на економіку країни та ставить під сумнів спроможність держави дотримуватись розробленого плану щодо освітньої реформи.

Початок цієї реформи ознаменований збільшенням фінансування всієї галузі освіти.

Здійснюючи аналіз видатків Державного бюджету України на освіту і науку в 2018 році виділили 217,5 млрд. грн., що на 18% більше, ніж у 2017 році (183,8 млрд. грн.).

Зокрема, 1 млрд. 385,2 млн. гривень субвенції спрямовано на Нову українську школу, з яких 998,7 млн. підуть на обладнання початкової школи, а 3836,5 млн. грн. – на навчання вчителів початкової школи [1].

Згідно чинного законодавства 40% цих коштів буде спрямовано на закупівлю дидактичних матеріалів для 1-го класу, а розподіл коштів між областями здійснюватиметься з урахуванням кількості класів початкової школи в регіоні. Крім того, 40% коштів буде спрямовано на закупівлю сучасних меблів для початкових класів Нової української школи, а розподіл між областями здійснюватиметься з урахуванням кількості учнів 1-4-го класів у певній місцевості. Решту 20% субвенції буде використано на закупівлю комп'ютерного обладнання для початкових класів нового формату.

Водночас закупівля дидактичних матеріалів, сучасних меблів, комп'ютерного обладнання для закладів загальної середньої освіти та їх доставка здійснюється на засадах спів фінансування [2]:

– для закладів, розташованих у містах обласного значення, не більш як 70% – за рахунок субвенції та не менш як 30% – за рахунок коштів місцевих бюджетів;

– для закладів, розташованих у районах та в об'єднаних територіальних громадах, не більш як 90% – за рахунок субвенції та не менш як 10% – за рахунок коштів місцевих бюджетів;

– для закладів, розташованих у селах (селищах), що мають статус гірських населених пунктів, та в населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення, не більш як 95% – за рахунок субвенції та не менш як 5% – за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Реформа освіти також передбачає подальший розвиток інклюзивного навчання, тобто створення умов для того, щоб діти з особливими потребами могли навчатися разом з однолітками. Державна допомога місцевим бюджетам на надання державної допомоги особам з особливими освітніми потребами закладається окремою статтею другий рік поспіль. У 2018 році розмір субвенції склав 504,5 млн. грн. (в 2017 році – 209,5 млн. грн.).

У зв'язку з тим, що реформа потребує розробки безлічі нових документів, в 2018 році майже вдвічі зросли видатки на методичне забезпечення діяльності навчальних закладів та їх матеріально-технічну базу – до 990,6 млн. (у порівнянні з 495,7 млн. в 2017 році).

Для того, щоб школа отримала меблі, директор школи повинен написати бюджетний запит до районного управління освіти, відповідно до якого управління зможе виділити кошти на закупівлю меблів. Кошти виділяються частково з державного, частково з місцевого бюджетів. Водночас із державного бюджету виділено 1 млрд грн на закупівлю обладнання для всіх перших класів, а місцеві бюджети мають їх дофінансувати.

Керуючись Бюджетним кодексом України розпорядженнями голови обласної адміністрації та враховуючи висновки постійної комісії з питань бюджету та фінансів, у Тернопільській міській раді було вирішено збільшити доходи загального фонду міського бюджету на 27118,096 тис. грн., з них за рахунок субвенцій 10130,389 тис. грн. [3].

Досліджуючи реалізацію освітньої реформи на місцевому рівні, слід зазначити, що субвенція з місцевого бюджету на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету складає 4615,583 тис. грн., а субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 16,092 тис. грн.

Загалом за звітний період (9 місяців 2018 року) відповідно до плану з державного бюджету до бюджету м. Тернопіль надійшло 206001,7 тис. грн. освітньої субвенції, з місцевих бюджетів в сумі 516683,0 тис. грн., з обласного бюджету на забезпечення якісної, сучасної освіти «Нова українська школа» – 4038,6 тис. грн. [4].

Перед початком навчального процесу для всіх перших класів ЗЗСО міста Тернополя було придбано:

– меблів на суму 2878890 грн., з яких 1233812 грн. складає співфінансування міста;

– комп'ютерне та мультимедійне обладнання на суму 269797 грн., з яких 115625 грн. з місцевого бюджету.

Завдяки освітній реформі моделюються варіанти організації навчального простору в класі, використовуються новітні, мобільні робочі місця, які легко трансформувати для групової роботи. Відповідно діти навчаються за сучасними одномісними, зручними, кольоровими партами, що виготовлені відповідно до чинних в Україні стандартів, а для комфорту роботи педагогів облаштований осередок вчителя та закуплено дидактичний матеріал.

Підсумовуючи зазначимо, що на освітню реформу «Нова українська школа» спрямовано безліч коштів з державного бюджету та місцевих бюджетів, проте школи на місцях докладають свою частину фінансування. Тому можна констатувати, що бюджетне навантаження розподілене рівномірно, а державний бюджет не утримує українські школи повністю,

даючи місцевим бюджетам можливість регулювати обсяги фінансування і використання коштів відповідно до потреб населення.

Література:

1. Новий освітній простір: уряд прийняв постанову, що пояснює, як використовуватиметься майже 1 млрд гривень держсубвенції на обладнання початкових шкіл. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/novij-osvitnij-prostir-uryad-prijnyav-postanovu-sho-poyasnyuye-yak-vikoristovuvatimetsya-majzhe-1-mlrd-griven-derzhsubvenciyi-na-obladnannya-pochatkovih-shkil>.
2. Постанова КБМ “Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа” URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2018-%D0%BF?Lang=ru>.
3. Про внесення змін до рішення міської ради від 15.12.2017р. №7/21/42 „Про бюджет м. Тернополя на 2018рік» URL: <https://rada.te.ua/sesiya/rishennya-sesii/21062.html>.
4. Про виконання бюджету міста Тернополя за 9 місяців 2018 року URL: <https://rada.te.ua/vikonavchiy-komitet/rishennya-vikonavchogokomitetu/24530.html>.

Росенко Таїна Ігорівна

ст. гр. Ф – 43, ТНЕУ

Науковий керівник – к. е. н., доцент Русін В. М.

РИЗИКИ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Реалізація казначейського обслуговування державного бюджету та бюджетний моніторинг – базові завдання Державної казначейської служби України, які визначили пріоритетність здійснення контролю ризиків використання бюджетних коштів. Актуальність дослідження проблеми виявлення та усунення ризиків в бюджетній сфері економіки є надзвичайно високою з огляду на сучасну економічну ситуацію нашої країни. Тому дослідження можливості виникнення різного роду ризиків, з якими стикається Казначейство у діяльності, дасть змогу оптимізувати його роботу, покращити здійснення контролю щодо цільового використання бюджетних коштів, а отже і запобігти зростанню бюджетних витрат.

Поняття "ризик" застосовується у різних контекстах, саме тому існує багато визначень цього терміну. Аналіз існуючих визначень дозволяє виокремити три основних підходи до визначення цієї категорії: у першому – ризик визначається як можливість втрат, як вірогідність понести збитки або упустити вигоду [1, с. 956]. У другому, ризик – це атрибут прийняття